

Müşteriden tahsil edilmemekle birlikte ilgili kurumlara ödenen kamusal pay ve vergilerin gider ve şüpheli alacak olarak yazılıp yazılamayacağı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	11395140-105[323-2012/VUK-1- . . .]-826
Tarih	06.06.2013

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : 11395140-105[323-2012/VUK-1- . . .]-826

06/06/2013

Konu : Müşteriden tahsil edilmemekle birlikte ilgili kurumlara ödenen kamusal pay ve vergilerin gider ve şüpheli alacak olarak yazılıp yazılamayacağı

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, kurumunuzun ...'ndan alınan lisans kapsamında toptan elektrik satışı ile iştirak ettiği, satışlara ilişkin kurumunuzca düzenlenen faturalarda enerji bedelinin yanında kamusal paylar ve vergiler [TRT Payı, Enerji Fonu, Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisi (E.H.T.V.)] ile elektrik dağıtım şirketine (...'a) ait payların da yer aldığı, ilgili kamu kurumları ve/veya ... adına müşterilerinizin faturalarına yansıttığınız kamu payı, vergi ve ... paylarının kurumunuz tarafından vadesinde ilgili kurumlara ödendiği, söz konusu pay ve vergileri müşterilerinizden tahsil edememenizin bu duruma etkisinin bulunmadığı, müşterilerinizden ... 'ye 20... yılı boyunca düzenlediğiniz faturalarda yer alan ve ilgili kurumlara tarafınızdan ödenen TRT Payı, Enerji Fonu, E.H.T.V. ile EDAŞ bedellerinin adı

geçen kurumdan tahsil edilememesi üzerine çok sayıda yazışma yapıldığı ancak tahsil imkânı sağlanamaması üzerine 20... yılı içerisinde kurumunuz tarafından alacak davası açıldığı, dava konusu yapılan tutarın fazlaya ilişkin talep ve dava haklarınız saklı kalmak kaydıylanin 20... ... dönemine ait eksik ödediği ... TL olduğu, ancak adı geçen kurumun 20... yılı boyunca kurumunuza yapmış olduğu eksik ödeme (TRT Payı, Enerji Fonu, EHTV ve EDAŞ Payları) toplamının ... TL olduğu belirtilerek, dava konusu yapılan ... TL'nin kurum kazancınızın tespitinde gider olarak dikkate alınıp alınamayacağı ve bu tutar için şüpheli alacak karşılığı ayrılıp ayrılamayacağı, henüz dava konusu yapılmamış olmakla birlikte dava konusu yapılan tutarla aynı mahiyette olan ... 'den tahsil edilememiş ... TL'nin kurum kazancından indirilip indirilemeyeceği hususlarındaki Başkanlığımız görüşleri sorulmaktadır.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 6 ncı maddesinde kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safı kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı, safi kurum kazancının tespitinde de Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 40 inci maddesinde ticari kazancın tespitinde indirilecek giderler, 41 inci maddesinde de gider kabul edilmeyen ödemeler sayılmıştır. Ayrıca, Kurumlar Vergisi Kanununun 8 inci maddesinde ticari kazanç gibi hesaplanan kurum kazancının tespitinde mükelleflerce hasılatlardan indirilebilecek giderler, 11 inci maddesinde de kabul edilmeyen indirimlere yer verilmiştir.

Diğer taraftan, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 35 inci maddesinde elektrik ve havagazı tüketenlerin, Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisini ödemekle mükellef oldukları, 20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununa göre elektrik enerjisini tedarik eden ve havagazını dağıtan kuruluşların, satış bedeli ile birlikte bu verginin de tahsilinden ve ilgili belediyeye yatırılmasından sorumlu oldukları hüküm altına alınmıştır.

3093 sayılı Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununun 4 üncü maddesinin (c) fıkrasında da " Nihai tüketiciye elektrik enerjisi satışı yapan lisans sahibi tüzel kişiler, iletim, dağıtım ve perakende satış hizmetlerine ilişkin bedeller hariç olmak üzere, elektrik enerjisi satış bedelinin yüzde ikisi tutarındaki payı (Katma Değer Vergisi, diğer vergiler, fon ve paylar ile benzeri kesintiler hariç) faturalarında ayrıca gösterir ve bu kapsamdaki bedelleri Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuna intikal ettirirler. Organize sanayi bölgeleri tüzel kişilikleri, serbest tüketici olarak tedarikçilerden katılımcıları için temin ettikleri enerjiye ilişkin olarak Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuna ayrıca pay yatırmaz." hükmüne yer verilmiştir.

3096 sayılı Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtımı ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanununun geçici 4 üncü maddesinde ise 31/12/2001 tarihine kadar yürürlüğe girecek olan Elektrik Enerjisi Fonu Anlaşmaları uyarınca taahhüt edilen yükümlülükleri karşılamak üzere; 28/5/1986 tarihli ve 3291 sayılı Kanunun ek 2 nci maddesi gereğince tahsil olunan

katkı payı tutarlarının Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Merkez Saymanlığı hesabına yatırılacağı ve bütçeye gelir kaydedileceği hükme bağlanmış olup, 3291 sayılı Kanunun ek 2 nci maddesinde de nihai tüketiciye elektrik enerjisi satışı yapan lisans sahibi tüzel kişilerin sektör altyapı giderlerine katkı paylarını, bunların enerji satış tarifelerinin % 10'unu geçmeyecek şekilde tesbite, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının yetkili olduğu, nihai tüketiciye elektrik enerjisi satışı yapan lisans sahibi tüzel kişilerin sektör altyapı giderlerine katkı payı, iletim, dağıtım ve perakende satış hizmetlerine ilişkin bedeller hariç olmak üzere belirleneceği, tedarikçilerin bu bedeli faturalarında ayrıca göstereceği ve tahakkuku takip eden ikinci ayın yirmisinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına intikal ettirecekleri hüküm altına alınmıştır.

Bu hükümler uyarınca, ilgili mevzuatları uyarınca faturalara yansıtılarak nihai tüketicilerden tahsil edilen enerji fonu, elektrik ve havagazı tüketim vergisi ve TRT payının gelir olarak dikkate alınmayıp ilgili kamu kurumlarına ödenene kadar "ödenecek vergi ve fonlar" hesabında takip edilmesi mümkün bulunmaktadır.

Öte yandan, nihai tüketicilerden tahsil edilerek sözleşme çerçevesinde ...'a aktarılacak payların (kayıp enerji bedeli, perakende satış hizmet geliri, dağıtım bedeli, iletim bedeli) tahakkuk ettikleri dönemde kurum kazancının tespitinde gelir olarak dikkate alınması ve söz konusu şirkete ödenmek üzere tahakkuk ettikleri dönemde de gider olarak dikkate alınması gerekmektedir.

Bununla birlikte, ilgili kamu kurumları ve/veya ... adına müşterilerin faturalarına yansıtılmakla beraber tahsil edilemeyen ancak ilgili mevzuatı ve sözleşme gereğince söz konusu kurum ve kuruluşlara ödenen TRT Payı, Enerji Fonu, Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisi, ... Payları (kayıp enerji bedeli, perakende satış hizmet geliri, dağıtım bedeli, iletim bedeli) vb. tutarların gerek dava konusu yapılan kısmının gerekse dava konusu yapılmayan kısmının kurum kazancının tespitinde doğrudan gider olarak dikkate alınmasına imkan bulunmamaktadır.

Öte yandan, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 323 üncü maddesinde "Ticari ve zirai kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi ile ilgili olmak şartıyla;

1. Dava veya icra safhasında bulunan alacaklar;

2. Yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenilmesine rağmen borçlu tarafından ödenmemiş bulunan dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük alacaklar;

şüpheli alacak sayılır.

Yukarıda yazılı şüpheli alacaklar için değerlendirme gününün tasarruf değerine göre pasifte karşılık ayrılabilir. Bu karşılığın hangi alacaklara ait olduğu karşılık hesabında gösterilir. Teminatlı alacaklarda bu karşılık teminattan geri kalan miktara inhisar eder.

Şüpheli alacakların sonradan tahsil edilen miktarları tahsil edildikleri dönemde kar-zarar hesabına intikal ettirilir." hükmü yer almaktadır.

Bu madde hükmünden anlaşıldığı üzere, bir alacağın şüpheli hale gelebilmesi için ya alacak dava veya icra safhasında bulunmalı ya da yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenilmesine rağmen borçlu tarafından ödenmemiş bulunan dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük alacaklardan oluşmalıdır.

Şüpheli alacak karşılığı ayrılmasındaki temel unsur oluşması beklenen bir zararın varlığıdır. Kamu idare ve müesseselerinden kaynaklanan bir alacağın zamanında tahsil edilememesi durumunda, bu alacağın tahsilinin imkânsız hale geldiği düşünülerek ya da tahsili mümkün olamayacağı kanaati ile dönemsellik ilkesi gereği söz konusu alacakların şüpheli alacak olarak değerlendirilip karşılık ayrılması, kamu idare ve müesseselerinin borçlarını ödememesi düşünölemeyeceğinden söz konusu olamaz.

Bu hüküm ve açıklamalara göre de, ... Belediyesi Başkanlığının bir şirketi niteliğinde olması sebebiyle kamu kurum ve kuruluşu niteliği taşıyan ... tahsil edilemediği belirtilen alacaklarınız için şüpheli alacak karşılığı ayrılması mümkün bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026